

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

25-lecie Związku Fabrykantów

Źródło:

Życie Gospodarcze Rok 14 1935 zeszyt 17, strony 2-3

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt.

„Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39«

H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

O liczny udział w wyborach do Sejmu.

W numerze poprzednim „Życia Gospodarczego” powiadomiliśmy P. T. Członków o tem, że Centralny Związek Przemysłu Polskiego wydał do przemysłu odezwę wzywającą go do udziału w najbliższych wyborach do Ciał Ustawodawczych, zwracając przytem uwagę na konieczność wykorzystania przez sfery gospodarcze przysługujących im praw wyborczych, a to zarówno w poczuciu obowiązku obywatelskiego, jak i we własnym interesie. Przed przyszłym Sejmem stoją bowiem poważne zadania gospodarcze i w uregulowaniu tych spraw przemysł jest i musi być zainteresowany.

Nie może więc zabraknąć w przyszłym Sejmie ludzi dobrze z potrzebami życia gospodarczego obznajmionych. Skład zawodowy kandydatów na posłów jest tymczasem dla sfer przemysłowo - handlowych wielce

niepokojący i na ca 466 kandydatów do przyszłego Sejmu w całym kraju, kupiectwo i przemysł posiada kandydatów zaledwie 28, a więc tylko 6%. Cyfra ta daje poniekąd już pewne wyobrażenie o zawodowym układzie sił nowego Sejmu. Nie może więc brakować przemysłu przy urnach wyborczych w dniu 8 września br. Przemysł musi bronić garstki swych kandydatów, a temsamem swych interesów.

Związek Fabrykantów w Poznaniu apeluje przeto ponownie do swych Członków, aby wzięli w wyborach do Sejmu w dniu 8 września br. jaknajliczniejszy udział i przez oddanie w pierwszym rzędzie głosów na przedstawicieli życia gospodarczego, spełnili nie tylko swój obowiązek obywatelski, ale również dali wyraz zrozumienia wagi zagadnień gospodarczych.

25-lecie Związku Fabrykantów.

Niespostrzeżenie niemal, wśród szarej, codziennej pracy, Związek Fabrykantów zbliża się do 25-cio letniej rocznicy swego istnienia.

25 lat, ćwierć wieku, to zawsze długi okres czasu, trudno jednak o bardziej doniosłe ćwierćwiecze, niż ubiegłe 25 lat w życiu Polski.

Każda organizacja, która przeszła pomyślnie przez ćwierćwieczną próbę życia, zdobywa tem samem prawo do bytu i uzasadnia rację swego istnienia.

Dziś też zupełnie jasno widać potrzebę istnienia Związku Fabrykantów, tem zaś jaśniej się ona nam przedstawia im bardziej wczujemy się w warunki, w których Związek walczył i pracował dla przemysłu polskiego.

Powołany do życia w okresie najsilniejszej akcji germanizacyjnej, ujął w swe ręce obronę polskiego stanu posiadania. W latach przedwojennych przeprowadził Związek energiczną akcję mającą na celu uświadczenie społeczeństwu o konieczności popierania własnego przemysłu, zapropagował wytwory tego przemysłu w szeregu zorganizowanych przez siebie wystawach i w stałym Bazarze zrzeszał przedsiębiorstwa polskie na terenie całego b. zaboru pruskiego i chronił je przed zakusami wywłaszczeniowemi.

W latach wojny światowej w niezwykle trudnych warunkach walczył Związek o utrzymanie przy egzystencji polskich fabryk. Z zadania tego wywiązał się dobrze, o czem świadczy opanowanie sytuacji jakie wykazał w latach powojennych, w okresie tworzenia polskiego organizmu gospodarczego i unifikacji. Wtedy to, gdy trzeba było przeprowadzić mnóstwo zarządzeń i zabiegów gospodarczych, a brakło niejednokrotnie do ich wydania podstawowych wiadomości o stanie przemysłowym nowopowstałego kraju i o jego potrzebach, opinia Związku często ważyła decydująco przy posunięciach Rządu, a o zdanie pytano nas przy każdej kwestji, łączącej się z polityką gospodarczą. Jednocześnie utrzymywał Związek ścisły kontakt z terenem, organizując na dużą skalę wykup placówek przemysłowych z rąk obcych, oraz tworząc dużą ilość nowych fabryk w zaniedbanych gałęziach przemysłu. Wtedy też, w ciężkich dla państwa chwilach, okazał Związek swą dużą przydatność publiczno - państwową, organizując na życzenie Rządu cały przemysł Polski zachodniej do dyspozycji Armji w czasie wojny bolszewickiej, czy też biorąc czynny i znaczny udział w akcjach społecznych o takiej doniosłości jak: pomoc przy plebiscycie śląskim, udział w Pożyczce Państwowej, w tworze-

niu Banku Polskiego, w walce z propagandą bolszewicką i in.

Nadeszły ciężkie lata kryzysu ekonomicznego. Praca Związku od czasu tego stale wzrasta, ułatwiając wszystkim zrzeszonym firmom przetrwanie trudnych chwil. Znajdujemy się dziś w okresie, który nosi wszelkie cechy przełomowości. Jest dziś rzeczą całkiem oczywistą, że zwalczenie kryzysu lub jego zaostrenie zależy w głównej mierze od przedsięwzięcia celowych reform w dzisiejszych skomplikowanych warunkach. Przy tych posunięciach nieodzownym jest znów rzeczowy głos przemysłu, wyrażony przez silne, operujące jaknajbardziej obiektywnymi danymi zrzeszenia. Dla spełnienia tych warunków konieczną rzeczą jest udział całego przemysłu w pracy tych zrzeszeń. Gdy to nastąpi, będą mogły Związki dokonać naprawdę bardzo dużo, przyczyniając się w sposób decydujący do odbudowy gospodarczej kraju. W dniu jubileuszu naszego Związku zostaną specjalnie odznaczeni zasłużeni członkowie i firmy, należące do niego od samego założenia. Uznanie, jakie okazują nam te przedsiębiorstwa przez lat 25 niech nakłoni do zmiany stanowiska te fabryki, które dotąd nie zadeklarowały swej współpracy z nami. (R).

Z okazji Jubileuszu P. Prezes Samulski rozesłał do członków Związku list następującej treści:

Związek nasz obchodzi w tym roku 25-lecie założenia i działalności swojej. Jest to rocznica, świadcząca chlubnie o zmyśle organizacyjnym, panującym w naszej dzielnicy, o wysiłkach naszego przemysłu w kierunku usamodzielnienia się już w czasach przedwojennych pod twardym reżimem zaborcy. Przetrwaliśmy ciężki okres przedwojenny, czas wojny i czasy okrutnej depresji gospodarczej i Związek pozostał tym, który wierzył swoim celom gromadził około siebie przemysł wielkopolski i starał się tenże przeprowadzić przez wszystkie katastrofy i trudności. Jako jeden z najstarszych członków Związku i współzałożyciel tegoż najlepiej umiem ocenić zasięg pracy Związku i jego ważne zadania w życiu gospodarczem naszej dzielnicy, które starał się wypełnić jak najlepiej. Mam nadzieję, że nasz Jubileusz zgromadzi wszystkich Członków Związku przy jednym stole, aby przypomnieć sobie całą historję Związku i aby zacerpnąć nowych sił na dalszą drogę pracy w interesie przemysłu naszej dzielnicy. Proszę Przeto W Pana (Szan. Firmę), aby zechciał (a) przyłączyć się do tej rzadkiej uroczystości i Dyrekcji naszego Związku udzielił (a) jak najdalej idącego poparcia..

Komunikaty jubileuszowe.

25-ta rocznica powstania Związku Fabrykantów przypada w dniu 10 września br. Uroczysty obchód tej rocznicy odbędzie się w październiku br. Będziemy mieli sposobność jeszcze niejednokrotnie poinformować naszych członków i osoby zainteresowane co do terminu i programu obchodu. Czynieć to będziemy na łamach „Życia Gospodarczego“, prasy codziennej i przy pomocy specjalnych okólników.

—o—

Celem należytego przygotowania uroczystości jubileuszowych powołano specjalny komitet. Komitet ten pracuje w 2 grupach: organizacyjnej i redakcyjnej. Na kilku odbytych dotąd posiedzeniach opracował komitet ramowy program uroczystości i zajął się „Księgą Pamiątkową“, która okaże się z okazji Jubileuszu.

—o—

Jubileusz rozpocznie się rano nabożeństwem. Program uroczystości obejmie uroczyste zebranie z udziałem członków, władz, prasy i zaproszonych gości. W ramach tego zebrania odbędzie się wręczenie dyplomów zasłużonym członkom Związku, oraz wygłoszone zostaną referaty gospodarcze przez największych znawców tematu.

—o—

Z okazji Jubileuszu ukaże się w pięknej szacie zewnętrznej „Księga Pamiątkowa“ Związku Fabrykantów. Księga ta składać się będzie z 4-ch działów: 1) historia Związku od założenia, 2) sprawozdanie z czynności za

rok 1934 i 1935 do września, 3) sprawozdanie z czynności Komisji Jubileuszowej, 4) spis członków Związku Fabrykantów z podaniem bliższych danych o produkcji.

Księga ta zaraz po wyjściu z druku zostanie bezpłatnie rozesłana wszystkim członkom Związku.

W związku z 4-tą częścią „Księgi“ rozesłaliśmy w pierwszych dniach sierpnia naszym członkom kwestjonariusz, z prośbą o wypełnienie i nadesłanie nam do 20 sierpnia. Szereg firm dotąd nie nadesłało nam wypełnionych kwestjonariuszy. Prosimy bardzo te firmy o odwrotne nadesłanie kwestjonariuszy, gdyż dalsze opóźnienie uniemożliwi wydanie kompletnej „Księgi“ na czas.

Przypominamy treść kwestjonariusza:

1. Nazwa przedsiębiorstwa: a) dokładne brzmienie firmy, b) nazwiska członków zarządu wzgl. właścicieli i kierowników.
2. Miejscowość, w której jest fabryka ew. filje i oddziały (składy fabryczne).
3. Adres firmy wzgl. właściciela.
4. Rok założenia.
5. Wytwarzane produkty.
6. Inne ważne dane.

Ze względu na dużą wartość propagandową wydawnictwa w interesie członków leży, by szczegóły, dotyczące Ich przedsiębiorstwa umieszczone były w należyty sposób.

W sprawie definicji przemysłu fabrycznego.

Związek Izb Przemysłowo - Handlowych na zapytanie Ministerstwa Przemysłu i Handlu w sprawie ustalenia kryteriów, na podstawie których dany przemysł można uważać za prowadzony sposobem fabrycznym, przesłał opinię, w której zajął następujące stanowisko:

Ponieważ ustalenie wytycznych kryteriów podziału nie jest możliwe, a władza przemysłowa przed wydaniem decyzji ma obowiązek zaciągania opinii Izb Przemysłowo - Handlowych i Rzemieślniczych, przeto — zdaniem Związku Izb — wydaje się, że władza przemysłowa powinna w omawianych sprawach postępować w sposób następujący:

1. o ile stanowisko instytucji opiniujących, a zwłaszcza Izby Przemysłowo - Handlowej i Rzemieślniczej, jest zgodne — władza powinna uważać ją dla siebie za obowiązującą;

2. o ile natomiast opinia obu zainteresowanych Izb samorządu gospodarczego jest sprzeczna — wówczas władza powinna dokładnie rozpatrzyć motywy obu Izb, jak również stanowisko pozostałych instytucji opiniujących i rozstrzygnąć sprawę wedle swego uznania.

Z powyższego wynika, że władza przemysłowa musi kierować się własnymi zasadami, ponieważ jednak dla oceny słuszności stanowiska Izb Przemysłowo - Handlowych w konkretnych wypadkach koniecznym jest zaufanie do tych instytucji i przekonanie, że ustalone ono zostało na słusznych przesłankach, Związek Izb zakomunikował Ministerstwu w streszczeniu te zasady, jakimi kierują się Izby przy ustalaniu charakteru poszczególnych przedsiębiorstw, w wypadkach przewidzianych w art. 143 prawa przemysłowego.

Zasadą generalną, stosowaną przy ustalaniu fabrycznego względnie rzemieślniczego charakteru przedsiębiorstwa jest indywidualne traktowanie każdego warsztatu pracy, przyczem jako kryteria ogólne brane są

pod uwagę następujące momenty: stopień zmechanizowania przedsiębiorstwa, stosowanie podziału pracy, kwalifikacje zawodowe, fachowe i kupieckie i forma udziału właściciela (względnie właścicieli) przedsiębiorstwa w kierownictwie pracą, organizacja techniki handlu, produkcja roczna, względnie obrót roczny przedsiębiorstwa, charakter masowy lub indywidualny robót, posiadanie własnych środków transportowych, sklepów itd. Wzajemne ustosunkowanie się tych czynników pozwala dopiero na określenie, czy dane przedsiębiorstwo prowadzone jest sposobem fabrycznym, czy też rzemieślniczym. Sam fakt stosowania w przedsiębiorstwie maszyn o napędzie mechanicznym nie przesądza, zdaniem Związku Izb, jego fabrycznego charakteru. W miarę rozwoju elektryfikacji i modernizacji rzemiosła stosuje ono w coraz większym stopniu mechanizację pracy (np. w rzemiośle malarskim elektryczne rozpylacze farb, w rzemiośle ślusarskim — maszyny do cięcia i spawania itp.), podnosząc temsamem wydajność pracy i zdolność wytwórczą warsztatów. Zasadniczą kwestją jest w tym wypadku to, czy maszyna wykonuje jedynie czynności pomocnicze, ułatwiając następnie ręczne wykończenie pracy przez wykwalifikowanego rzemieślnika, czy też maszyna sama wykonuje skomplikowane czynności, zastępując tem samem całkowicie pracę rąk ludzkich. Ważnem jest i to, czy obsługa maszyny wymaga specjalnych kwalifikacji fachowych, czy też może być obsługiwana bądź przez robotnika niewykwalifikowanego, bądź też przez każdego maszynistę (np. maszyną do ostrzenia pilników).

Stosowanie przy produkcji podziału pracy w formie zróżniczkowania jej na szereg faz, z których każdą wykonuje inny pracownik — w większym stopniu wpływa na zakwalifikowanie przedsiębiorstwa. Ścisły podział pracy bowiem często usuwa na drugi plan mo-